

Lietuvių Balsas

Metai II.

Petrapilis, Rugpjūčio 18 d. 1916 m.

№ 62 (91).

Jekaterinoslave

Rugpjūčio 30 d. atsidaro vyrų ir moterų gimnazijos ištremtie-
siems—vardu

Tautinių Komitetų Tarybos gimnazijos.

Gimnazijų mokytojai ir direktoriai bus iš Brastos evakuotų
gimnazijų. Mokiniai ir mokinės gyvens bendrabučiuose arba
pas tėvus.Prašymai reikia duoti į Lietuvos Komitetą 1-я Чечелевка
№ 20.Prie šitų gimnazijų reikalingas lietuvių kalbos mo-
kytojas; kreipties irgi į Lietuvos Komitetą.

1757—7

Jonas Rinkevičius

iš Vilniaus ieško ponios Kasperskienės
ir Antano Rucevičiaus dukrelių Onytės
ir Marytės. Ir kitų pažįstamų prašau
atsiliepti! Adr.: Петроградъ Симеонов-
ская улица № 7, кв. 6.

P. Magdalena G.

prieš karą gyvenusią Žiezmaruose
Petrauskienės namuose Žaslių gatvėje,
jei ji būtų iš ten pabėgusi ir niekur
neprisirašiusi, prašom pasiskelbti Lie-
tuvų Centro Komiteto reikalų vedė-
jui, adresu: Petrograd, Baskov pereul.
29 — 10.

1839—1

„Lietuvių Balso“

galima pirktis:

MOGILEVE pas D. Milančių
Novo-Bazarnaja 11.

POLOCKE Lietuvių Komitete.

POLTAVOJE pas S. Rasiulį
2-joji Kazačų 97.

TULOJE prie bažnyčios pas Sutkų.

STRUGI-BIELAJA pas mokyt.

A. Serbentą.

KINEŠMOJE Lietuvių Komitete.

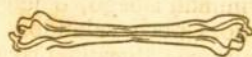
ŠKLOVE Lietuvių Komitete.

Petrapilis, rugpjūčio 18 d.

Ignas Jurkūnas-Šeinius.

Lietuva ir lietuviai amerikiečiai.

(Žiūr. „L. B.“ № 61).

Kokia ironija! „Tautos Fondas“
siūnia Lietuvon pažūrėti savo atsto-
vus, argi iš tiesų ten toks didelis var-
gas, kaip rašo visas pasaulis. Ir net
pirma paskirtus tris tukstančius dole-
rių pašalpos neįduoda atstovams. Bijo,
kad tie pinigai kartais neprigertų van-
denyne. Sulaukė lietuviai su išbadėju-
simis akimis Amerikos turtingųjų sve-
čių — ir kas gi? Pasirodo, kad tie pa-
sivažinėdami, sotus būdami, tik pasi-
žūrėti atvažiavo.Arba vėl vienas amerikietis, važiuoda-
mas iš Rusijos, prašo manęs del Dievomeilės padėti jam gauti leidimą įva-
žiuoti Lietuvon ir ten pasižiūrėjus pa-
pasakoti paskui amerikiečiams. Aš ai-
škinu jam, kad kol jis gaus leidimą, iš
Lietuvos pateks Amerikon, išeis trys
keturi mėnesiai, o Lietuvai pagalba kaip
tik dabar, pavasarį, reikalingiausia. Ten
nėr žmonėms kuo sėklos nusipirkti,
ten visai iššluoti aruodai, žmonės pri-
versti paskutinėmis karvėmis laukus
arti.— Manim amerikiečiai netikės. Jiems
reikia tikrų faktų.— Juk Tanista pernai buvai Lietu-
voje? Matei gerai, kaip nyko laukai nuo
stumdymosi vienos ir kitos kariuomenės,
kaip buvo rekvizuojami paskuti-
niai galvijai, išplėšiami paskutiniai
javai.Jis man atsako, visa tat gerai ma-
tės ir patyręs, bet vis tik ir dabar dar
turėtų pamatyti, nes kitaip juo maža
būsia tikima.Ką gi, gal amerikiečiai norėtų, kad
jiems visą Lietuvą nuvežtų kas ir pa-
rodytų kaip ant delno? Ar jie galop
mano, kad jeigu sodžius nuo patrankų
suplėska, tai jo vieton naujas pats sa-
vaimė išauga? Ar kad kai atima pasku-
tinę karvę, tai pas ūkininką iš girios
kita pati ateina? Ar galop jiems visas
karas atrodo, kaip didelės barnės tarp
dr-o J. Šliupo ir Bulotos? Juk kaip
buvo manoma statyti „Tautos namai“
ir buvo kviečiama aukoti tam tikslui,
amerikiečiai dar nereikalavo tokio bū-
do žinių, kaip dabar? Ar pas juos at-
sirado žmonij, kurie visą Ameriką su-
geba supainioti, vaduodamies vien sa-
vo asmens tikslais ar palinkimais?Tegu pagalios amerikiečių savitar-
piniai ginčai ir be galo jiems svarbūs,
aš Amerikos nepažįstu ir ne kiek ame-
rikiečių nenoriu užgauti. Aš žinau, kad
amerikiečiai daug dirba, bet vis tik
nuostabus Lietuvos užmiršimas dabar-
tiniu laiku.Tegu amerikiečiai galop nesutaria,
kokių būdu geriau šelpti Lietuvą ir dar
ne tuojau pabaigs tą savo ginčą, bet
kiekvienas juk amerikietis lietuvis turi
savo giminių, savo šeimynų Lietuvoje,
tai tegu tik jas šelpia ir tai jau bus
be galo galo padaryta.Visą laiką šimtais eina laišškai iš
Amerikos Švedų-Lietuvių Komitetan.
Juose prašoma, kad giminės atsilieptų,
kur jų dabar gyvenama ir ar netrū-
ksta jiems kartais pinigų. Jeigu jie atsi-
lieps, tai jau tada bus iš Amerikos nu-
siųsti pinigai. Ką gi, Švedų-Lietuvių
Komitete tie laišškai paverčiami paklau-
simais ir siunčiami per Ispanų pasiun-
tinybę. Kol atsakymas ateina, praeina
pusantro, ar du mėnesiai, dažniausiai
net ir daugiau. Jeigu tie pinigai iškar-
to būtų pasiųsti, jie iš Amerikos pa-siektų Lietuvą per tris savaites. Bet,
mat, amerikietis bijo, kad jo pinigai
neprigertų.Juk to amerikiečiai lietuviai, ne tik
kaipo laikraščių skaitytojai, bet ir kai-
po buvę Rusijos valdiniai, negal neži-
noti, kad visus Rusų valdinių reikalus
Vokietijoj ar užimtose vokiečių vietose
gina ir rūpinasi jais Ispanų valdžia.
Per Ispanų valdžią galima siųsti pini-
gai saviesiems, galima klausti apie sa-
vuosius. Rusų valdiniams Ispanų pa-
siuntinybės, kur jos nebūtų, negali at-
sakyti. Jau vien delto, kad ispanai nuo
rusų už šitą darbą gauna didelę met-
tinį atlyginimą. *)Kol Lietuva nebuvo užimta visa ir
kol Lietuvių Draugija galėjo gauti iš
Rusų valdžios pinigų, būdama Vilniuje,
ji galėjo padėti visiems del karo nu-
kentėjusiems lygiai. Bet štai jau metai,
kaip Lietuva vokiečių rankose, o Lie-
tuvų Draugijos dalis turėjo išsikelti
Petrapilin, kad galėtų gelbėti išblašky-
tus po visą Rusiją šimtus tukstančių
lietuvių. Lietuviai, likę anapus rusų
fronto, pateko blogesniai padėjiman.
Lietuvių Draugijos Centro Komitetas
Petrapilyje gauna iš vyriausybės pinigų
tik lietuviams pabėgėliams Rusijoj ir
negali šelpti lietuvių nukentėjusių ir pa-
likusių pačioje Lietuvoje. Lietuvių Drau-
gijai gi Vilniuje surasti pačiai lėšų šel-
pimo darbui beveik negalima.Iš viso lig šiol vos vos pavyko per
Švedų-Lietuvių Komitetą Stokholme pa-
siųsti Lietuvon 35 tukstančiai kronų
pinigais ir 8 tukstančiai įvairiais dai-
ktais. Tik dar nesenai, prieš š. m. bir-
želio pabaigą pavyko Centro Komitetui
išgauti iš kunigaikštystės Tatjanos Ko-
miteto 100 tukstančių rublių Lietuvių
Draugijai Vilniuj ir tuojau pat per
Švediją išsiųsta. Bet tai juk tik kibiras
vandens augančio vargo liepsnai.Dabar atėjo laikas, kada Lietuva
reikalauja pagalbos iš savo kolonijų ne
kultūros darbui plėsti, bet išlikti gyvai
to kultūros darbo ateičiai. Mums visą
šitą laiką negalima užmiršti Augustino
Janulaičio žodžių: „Nesvarbu, kokios
partijos veiks ateities Lietuvoj, bet kad
tik veikėtų lietuviai“.Amerikiečiai dar visai nedaug tenu-
veikė lig šiolei Lietuvos gelbėjimui, tai
jie dabar turi įtemti visas savo pajė-
gas, kad lietuviai neišmirtų, užplūsti
vokiečių. Nors dabar lietuviai ameri-
kiečiai turi atsiminti, kad jie piliečiai
tik Lietuvos ir kad jų pareiga ginti,
kaip narsiems kareiviams, savo žemę
nuo mirties.Neturi lietuviai užmiršti ir to, kad
jie turi dar vieną didelį priešiniką—len-
kus. Lenkai dabar visokiais būdais
stengiasi naudoti sunkų lietuvių padė-
jimą. Lietuvių inteligentijos pasiliko
Lietuvoje maža, liaudis gi tamsi. Len-
kai traukia visas pajėgas kariatai Lie-
tuvai: steigia, kur tik gali, mokyklas,
agituoja tarp sodiečių. Vilnių lenkai
laiko jau visai savuoju.*) Lietuviai amerikiečiai turi Ispanų pasiuntiny-
bę Vašingtone. Tais reikalais ir turėtų tenai kre-
iptis. Tik būtų gera, kad pačiame Vašingtone susi-
stytų lietuvių komitetas, kuris padėtų ispanams
tvarkyti visus klausimus ir siųsti pinigus, nes is-
panai to krašto nepažįsta ir dažnai gali suklysti del
lietuviškų vardu ir adresu.Pinigai, pasiųsti per Ispanų pasiuntinybę Va-
šingtone, eina Berlynan Ispanų pasiuntinybėn, o
iš ten jau Lietuvon. Pinigai, tokiu būdu pasiųsti,
nepražus niekuomet. Galima, siunčiant pinigus,
net nurodyti keli adresai: jei to žmogus nebus,
tai duoti kitam, arba jei ir jo nėra toje vietoje,
tai pasiųsti kitur.Vieton to amerikiečiai siuntinėja laiškus Stok-
holman, o laiškas tai toks dalykas, kuris kartą
gali būti pasiųstas, o kitą ne. Jau vokiečiai buvo
beprisma, bet dabar ne tik užgynė, o dar ir prieš
tris mėnesius priimtus sugrąžino atgal. Ispanams
gi daryti trumpus paklausimus jie kliudyti negali.
Paštas toks dalykas, kad jis karo laiku visuomet
turi kentėti. Jį įtaria ir viena ir kita pusė.Aš tikiu, kad yra didelių pajėgų
Amerikos lietuviuose, bet kadangi jos
smulkiausiai suskaldytos ir vieton vei-
kus viena pakraipa, atagrežtos viena
prieš kitą, jų galybė virsta tik niekam
nereikalingu užnu. Ten iš visos ener-
gijos kovojama prieš dr-ą Šliupą ir
Rimką, prieš kun. Kemėšį ir kun. Ma-
liauskį, ir pagalios visų—prieš Bulotą.
Kas gi iš to? Argi amerikiečiai negali
suprasti, kad jeigu jie nors šelpimo
klausime sutartų iš vieno, jie sudarytų
tuo pačiu tokią pajėgą, kuri gintų Lie-
tuvą ne tik ekonomijos reikalais, bet
dar iškeltų ją ir politikos žvilgsniu.
Tebūna tik amerikiečiai suorganizuoti
į viena ir neberodo daugiau palaidos,
išsikrusios masės, jie imponuotų net
pačiai Amerikos valdžiai, kurios svar-
ba, kaip didžiausios dabar neutralios
šalies, daug reikiama ir taikos metu ga-
lės labai daug nusverti.Mes gyvenam tokiu tarpu, kad tu-
rim nors taktikos žvilgsniu atsisakyti
nuo ramio metu išsiaugintų idealų.
Galėsime jų siekti ir toliau, bet dabar-
tis reikalauja iš mūsų didelių kompro-
misų, kaip karas iš milijonų kareivių
gyvybės. Ar nekariauja dabar vokiečių
social-demokratų, prancūzų komunistai,
Rusijos revoliucionieriai? Šimtai tuk-
stančių ir lietuvių kareivių visą laiką
verda karo ugnyje, o amerikiečiai lie-
tuviai, uždirbdami dabar dar geriau,
neg kituomet, nenori padėti jų palikto-
sioms šeimynoms, mažiems vaikams; ne-
nori padėti jiems atsispirti prieš ga-
lutinio sulenkinimo pavojaus.Jeigu amerikiečiai susispiestų į vie-
ną pagalbos organizaciją, jie turėtų sa-
žinės pareiga apkrauti save ir visus
išseivius nuošimtiniais nuo užuodarbio
mokesniais. Tegu atseitų kiekvienam iš
bent 100 tukstančių žmonių užmokėti
kas savaitę po 50 centų vidutiniškai,
tai juk tai susirinktų per vieną mėnesį
800 tukstančių dolerių. Ir tai jau ne-
perdidelė krūva pinigų kaip reikiant
gelbėti Lietuvai. Lietuvai kur kas dau-
giau iš amerikiečių pridera, bet nors
tegu tiek jie, būdami sotūs ir linksmūs,
jai atsiilygina.Jeigu amerikiečiai įstengtų ir panorė-
tų taip padėti Lietuvai, savo žemei, be
jokių Rokferlerių, jie parodytų, kad
„Lietuva“, tai gyvos ir galingos tautos
vardas.

Iš Lietuvos.

—o—

Sutrupintos žinios iš paskuti-
nių „Dabarties“ numerių.

I

Skiepijimas nuo ligų. Vyr. Kauno bur-
mistras įsakė, kad vaikai iki 15 metų,
kurie dar nėra skiepyti nuo rauplių ir
gyvena Kaune, tur duoties skiepyti iki
liepos 15 dienos. Skiepijimas esti kas
trečiadienis prieš pietus nuo 10 iki 11
valandos miesto valdyboje. Kuris be
išsiteisinimo nesiduos skiepyti, bus pa-
baustas: bus varu įskiepytas ir turės
patsai užsimokėti už įskiepijimą.Muilo pardavimas Gardine. Iš miesto
sandelio Gardine dabar parduoda muil-
lo. Atidavusis lakštelio nuokarpą „N“
gauna vokišką svarą muilo gabalais.
Svaras kaštuoja trys markės. *)Daržovių ir sodų vaisių statymas.
Vyr. Kauno burmistras paskelbė, kad
Kauno miesto nuovadoje sodų ir daržų*) Sulig dabartinio kurso 1 rub. — 1 mark.
75 fen.

savininkai privalo pirmadieniais, trečiądieniais ir penktadieniais prieš pietus nuo 8 iki 10 valandos pristatyti miesto valdybai kas kartas visas savo užaugintas daržoves ir vaisius, kurių jiems patiems būtina nereikia virtuvės reikalingams. Priimant daržoves ir vaisius tuojau užmoka gyvais pinigais pritaikinta kaina. Kas nepildys šito įsakymo, bus baudžiamas.

Nauji paštai. Laiškai Lietuvoje galima siųsti tikta paštu. Prasižengusiems prieš šį paliepimą gresia pinigų baudsmė iki 3000 mr. ir laisvės bausmė—kalėjimas—lig 6 mėnesių.

„Paliepimų laiškas vokiečių valdžios Lietuvoje“. 169 paliepime praneša, kad balandžio 20 d. įtaiso vokiečių paštus šiose vietose: Dambravoje, Kalvarijoje, Knišine, Marijampolėje, Seinuose, Semečiųiuose, Naumiestyje ir Valkoviske. „Dabartis“ 53 numeryje, nuo liepos 12 d., praneša, kad nuo liepos 1 d. veikia vokiečių paštai šiose vietose: Jonavoje, Lydoje, Raseiniuose, Kretingoje ir Telšiuose. Šitie paštai bus atviri šiaip žmonėms susižinoti laiškais su kitais šio krašto paštais, su Varš. gener.-gubr. ir su Vokietija.

Naujos aukos šelpti nuo karo nukentėjusiems. Gudų laikraštis „Homan“ praneša, kad iš Vevey'o (Šveicarijoje) esą nuo karo nukentėjusiems Vyr. rytų vado nuovadoje atsiųsta 275.000 markių. Vyriausiasis rytų vadas paskirstysiąs šią sumą atskiroms vyresnybėms, o šitos tas aukas išdalinsiančios gyventojams: lietuviams, lenkams ir gudams.

„Dabarties“ žiniomis Lietuvoje, rodos, viskas gerai klotas. Gi žinios, gaunamos iš Lietuvos iš žmonių, ten dabar gyvenančių, arba buvusių, kuriais galima tikrai pasitikėti, visai kitaip skamba. Žinios labai liūdnos:

Vokiečiai, geriau sakant, vokiečių karo ir civilinė vyriausybė žiauriai elgiasi su liuksemburškiomis žmonėmis. Moters ir vyrai verčiami atiduoti garbę vokiečių aficeriams ir unteraficeriams. Neatiduodantiems gresia pabauda, arba ir patys kareiviai numuša kepurę nuo galvos. Neseniai net vienam senam kunigui buvo numušta kepurė.

Senai jau įvestas mokesnis nuo galvos, pradedant nuo 1 markės 50 fenigų iki 50 markių ir didesnis, vietinių valdininkų nuožūra. Galvos mokesniu apdėti net šunys,—miestuose 30 markių, sodžiuose ir miesteliuose 15 mar. Žmonės juokiasi, kad Kaune vokiečiai radę pasikorusį šunį, kuris palikęs po mirties tokį testamentą: „Ilgai ir tikrai tarnavau savo ponui, vokiečių vyriausybė apdėjo tokiais dideliais mokesniais jį ir mane, kad aš, matydamas, jog mano valdonui ir be manęs sunku, nutariau nusižudyti“.

Ukininkai ir kumečiai kas savaitę turi eiti dvi dieni į dvarus dirbti, iš kurių savininkai išbėgo, o jeigu kas pasivėluos, nors pusę valandos, ta diena jam neskaitoma. Įvesti privalomi pasportai su fotografijomis, kuriuos privalo turėti kiekvienas žmogus, kuriam daugiau kaip 10 metų amžiaus pasportai reikia mainyti kas 3 mėnesiai. Lietuva visa padalyta nedidelėmis apskritimis (bezirk). Jeigu kas nori išvažiuoti iš savo apskrities, turi gauti leidimą iš vyriausybės. O su leidimais labai sunku. Kad būtų geriau kontroliuoti žmones, ar jie tikrai važinėja savo apskrityje, kiekvienas privalo turėti prie savo ratų arba rogių lentukę su parašu, kokios jis apskrities.

Visuose Lietuvos miestuose ir miesteliuose vokiečiai pridare paleistuvybės namų. Paskutinę žinią aiškiai patvirtina ši sutrumpinta „Dabarties“ № 49, birželio 28 dienos korespondencija:

Ligoninių statymas Vilniuje. Paleistuvų moterų ligoninė Subačiaus gatvėje jau per daug kupina. Todėl miesto pirminkas taisys kitą ligoninę netoli Aušros vartų. Čia bus 160 lovų, bet neužteks nė tos, todėl tam pat tikslui paskirta dar vieni namai Rudnikų gatvėje. Ir čia jau dirba.

Čia vėl korespondencija iš to paties „Dabarties“ numerio, kuri patvirtina sunkų padėjimą Vilniuje:

Vargdienių aprūpinimas Vilniuje. Elgetų skaičius Vilniuje pasiekė tokio didumo, kad miesto vyresnybė nusprendė elgetų reikalus geriau sutvarkyti Vokietijoje vartojamu būdu. Tuo tikslu dabar pradėjo taisyti kareiviabūtį Antakalnyje ir paskui ketina čia suleisti luošuosius varguolius, vyrus ir moteris. Tuose namuose bus vietos 300 žmonių, kuriuos padalys į dvi rūši. Viename skyriuje bus tie, kurie dar kiek pajėgia, antrame skyriuje gyvens sergą ir labai seni žmonės.

Kainos. Kainos birželio mėnesį, kaip papasakoja ten buvę, buvo šios: muilo svaras — 1 rub., cukraus — 50 fenigų, druskos svaras — 30 fen., žvakių svaras — 2 marki, žibalo visai nėra. Vidutiniam arklui kaina — 500-700 markių, karvei — 600-800 markių.

Liaudies mokyklos. Mokyklose mokytams mokama pradedant nuo 20 markių iki 50 per mėnesį. Ukininkai, matydami, jog šia alga negalima išgyventi, patys moka po 1 markę 50 fenigų per mėnesį nuo vaiko. Visose mokyklose vokiečių kalbos reikia mokyti vaikus pusę mokomo laiko.

Jonas Aukštuolis.

Mažosios Lietuvos belaisviai.

Saratovo Lietuvių Globa šelpti lietuviams belaisviams iš Mažosios Lietuvos.

Arti keturi mėnesiai, kaip Saratove gyvuoja Globa.

Iš pradžių rodėsi, kad jos darbas bus visai siauras, bet gyvenimas parodė visai ką kita. Juo toliau, juo daugiau atsirado reikalų, sumanymų, kurie kiek galima, vykunami gyvenime.

Daugeliui parūpinta darbo, nemaža sušelpa materialiai, rūpinamasi išgauti leidimai pargrįžti išblaškytiems šeimynų nariams pas savuosius.

Gi vaikams ir seneliams vasarai palei Saratovą Razbojščinoje įtaisytos prieglaudos — 45 vaikams ir 36 seneliams. Ten pat vasarai Saratovo Skyrius apgyvendino Didžiosios Lietuvos pabėgėlių vaikus.

Taigi atsitiko geros progos žaislo būdu arčiau supažindinti vienus su kitais.

Organizuoti vaikams mokyklą sodelį. Globa pakvietė p. A. Liutkyte, kuri savo energija ir patyrimu sugebėjo užinteresuoti vaikučius, įdiegti jiems žaislų pamėgimą.

Mieste gyvenantiems lietuviams belaisviams Globa buvo nutarusi daryti gegužines, kurios šventadienį birželio 10 d. buvo sutaisytos pirmą sykį. Dalyvavo apie 30 žmonių. Gegužinės puikiausiai pasisekė. Pasirodė, kad tokiu būdu labiau galima pažinti Prūsų lietuvių sielą ir įgyti pasitikėjimas mumis, t. y. žmonėmis, kurie jų tarpe darbuojamės.

Dvasios reikalams Saratovo Globos seniai jau yra nutarusi pakviesti kunigą, bet pastarojo nežinia dėl ko negalima sulaukti.

Ligi šiam laikui Globa yra išdaliniusi belaisviams arti 70 Biblijų ir nemaža šiaip jau dvasinio, bei pasaulinio turinio knygelių.

Globa turi ir knygyną, bet nedidoką. Laikraščių pareina nemaža. Daugiausia „N. Lietuvos“, paskui „L. Balsas“, „Rygos Garso“ ir „Vado“. Reikia pažymėti, kad Prūsų lietuviai (kad ir ne katalikai) mėgsta skaityti ir „Vadą“, kuris patinka jiems savo evangelijomis.

Paskutinėmis žiniomis lietuvių belaisvių yra suregistruota Saratove — 542 žm., Kamišine — 120 ir kaimuose per 100 žm.

Iki šiam laikui Globos darbas ėjo sparčiai. Dabar truputį blogiau dėl stokos darbininkų, nes vietos senuosius darbininkus studentus ima kariuomenė.

Bet tikimasi, kad kol čionai laiks nuo laiko apsilankys žmogus, mokąs paraginti į darbą, Globa nesusiaurins savo darbavimosi, bet ilgainiui gal dar praplės.

Belieka palinkėti Globai geros klo-

ties tolimesniame darbe, kad ji sugrąžintų Lietuvon sveikų susipratusių lietuvininkų, o tai bus mums didelė pagalba!

Z. — Labelis.

Dovanos belaisviams.

Gavęs pranešimą iš Berlyno per Švedų Raudonąją Kryžį, kad Centro Komiteto dovanos lietuviams jau išsiuntinėtoms į mūsų nurodytas stovyklas (liogerius) išdalyti lietuviams. Pranešu Centro Komitetui, kad atsiųstas man 31 dėžė, iš viso apie 1300 atskirų siuntinių, mes išsiuntinėjom per Švedų Raud. Kryžį taip:

3 dėžės į Holzmindeno stovyklos komendantūrą, kur yra 250 lietuvių,

4 dėžės į Hamersteino stovyklos komendantūrą, kur yra 534 lietuviai,

2 dėžės Prap. Antanui Jankauskiui į Döberitzą, kur yra 90 liet.

1 dėžė į Brandenburgo stovyklos komendantūrą, kur yra 26 liet.

1 d. į Saarbrückeno stov. kom., kur yra 51 liet.

2 d. į Loetzeno stov. kom., kur yra 169 liet.

2 d. į Cellelagerio stov. kom., kur yra 161 liet.

1 d. į Pr. Holando stov. kom., kur yra 96 liet.

1 d. į Grosseno stov. kom., kur yra 84 liet.

1 d. į Pr. Eylau'o stov. kom., kur yra 38 liet.

1 d. į Erfurto stov. kom., kur yra 37 liet.

2 d. į Neuhamero stov. kom., kur yra 87 liet.

1 d. į Teichelio stov. kom., kur yra 31 liet.

1 d. į Oberhofeno stov. kom., kur yra 10 liet.

1 d. af. Antanui Stankūnui Burg (Bei Magdeburg), kur yra 30 liet.

1 d. į Lechfeld'o stov. kom., kur yra 28 liet.

2 d. į Altdamo stov. kom., kur yra 27 liet.

1 d. į Wittenbergo stov. kom., kur yra 45 liet.

ir 2 dėžės, tai yra 68 siuntinius, lietuviams belaisviams per Rusų Komitetą, į kurį kreipės lietuviai, prašydami pašalpos.

Jonas Aukštuolis.

Anglijos lietuviai.

—o—

LONDONAS.

Čia lietuvių yra nemažas būrelis. Jie turi savo gražią naują bažnytelę, kurioje klebonauja kunigas Matulaitis. Prie bažnyčios yra nemaža salė, arba, kaip čia vadinama, klubas, kuriame draugijos laiko susirinkimus, šiaip prakalbas, o šventadieniais susieina jaunimas pašokti, pažaisiti, žodžiu — pasilinksinti ir alučių ištraukti, kurio jie turi savo klube.

Lietuviai čia turi nemažą draugiją. 1. Vyrų pašalpos draugija vardu „Vienybė“, kuri gyvuoja jau netol 20 metų. Stovi ant tvirtų pamatų, turi narių daugiau ne 300, turi pinigų daugiau ne 300 svarų. 2. Vyrų ir moterų pašalpos draugija vardu „Ūkė“, susidarė prieš 2 metus; tai socialistų draugija, įsikūrusi Levinskio rūpesniu. Stovi labai silpnai, kaip ir mirties patale guli. 3. Moterų ir merginų pašalpos draugija, susidarė daugiau kaip prieš pusę metų. Nors dar jauna draugija, bet sparčiai auga. 4. Lietuvių kepykla, vardu „Biruta“, kuri jau daug metų lietuviams tarnauja, matė jau daug metų lietuviams tarnauja, buvo perblokuota, vos gyva beišliko. Paskutiniu metu negal gauti juodų miltų. Daugumas lietuvių nuliūdo, kad reikia tenkintis vien baltu piragu. Mat, kad ir Anglų šalyje, bet vis tik dar lietuviškas pilvas. 5. Kepykla vardu „Ūkė“, taip pat vadinamoji socialistų, kaip atsidarė bus vos keli mėnesiai. Sunkiai alsuoja, sako, kad dėl išrinkto šeiminko, ir jau, matyti, baigiasi, nes jau pardavusi

visus miltus. Miltius nesuranda nei kas jam užmokėtų už juos. 6. Blaivininkų draugija, kaip įsisteigė jau kelinti metai, bet vis silpnai tebegyvuoja. Nors kun. Matulaitis nuolatos ragina prisidėti prie blaivininkų, bet vis kol kas čia lietuviai maža teatsižiūri blaivybės. Mat tą žiedą čia labiausia nustelbia ponas alkoolis, kuris dar vis laikosi ir mūsų klube. Pereitais metais buvo narių daugiau kaip 100, šiemet vėl sumažėjo. 7. Švietimo draugija vardu „Ruta“. Jos tikslas — mokyti rašyti ir skaityti, platinti geras raštus, taisyti prakalbas, vakarėlius. Pastaruoju laiku „Ruta“ visai apvyto, paliovė mokiusis vaidinimus ir šiaip kėlusi vakarėlius. 8. Švento Vincento draugija — pavargėlių, iškūrusi jau antri metai. Jos tikslas — šelpti pavargusius, ypač našles, likusias su mažais vaikais. Draugijos reikalus tvarko kun. Matulaitis. Visą Londono lietuvių drauginį gyvenimą paminėjau trumpai, kad neužėmus per daug vietos laikraštyje ir nenuvarginus skaitytojų.

S. m. liepos 29 d. vietinio klubo salėje buvo lietuvių balius šv. Vincento draugijos naudai. Įėjimas vyrams buvo 1 šilingas, moterims 6 p. Balius buvo paprastas, kaip ir visados čia taisomieji, su šokiais, gerimais ir dešromis, tik tiek nemalonu, kad įsigėrę 8 vaikinai pradėjo tarp savęs vaidyties, na, net tarp savęs daužyties, kurių malšinti turėjo pašaukti anglų palicmonus. Liūdna ir gėda mums, londoniečiams, kad tarp mūsų reiškiasi tokių naujienų, ypač tokiu metu, kada mūsų tėvynė Lietuva baisiausiame padėjime, kada mūsų broliai, ašarose ir kraujuose paplūdę, šaukiasi mūsų pagalbos. Metas jau būtų mums susiprasti pamesti girtavimą ir tą kerštavimą ir ypač senai metas pašalinti iš mūsų klubo poną alkoolį.

Ba—lys.

Nuo Kultūros ir Švietimo Sekcijos.

I. **Vadovėlių reikalai.** Visiems, kas sugrąžino mums anketos lapelius, užsakėme iš Maskvos didelį (96 pusl.) Skabeikos elementorių „Kas skaito rašo — duonos nepraso“ su 400 pieš. ir Maskvos Mokytojų būrelio skaitymo knygą pirmiesiems po elementoriaus metams — „Vainikėlių“. Kitos knygos bus siunčiamos iš Petrapilio, kaip tik bus jos išspausdintos; kai — kurias jų greit išsiųsime. Kur nėra mokyklų, ar kur vaikai negali lankyti lietuvių mokyklos, bus siunčiamas sutrumpintas (32 pusl.) kl. Skabeikos elementorėlis „Pirmieji Žingsniai“ su 57 pieš. Kam kiek jo prireiktų, tegu atskirai kiekvienas mums tai praneša.

Ten, iš kur dar neparejo anketos lapeliai, Skyriai ir Igaliotiniai tepasišskubina juos sugrąžinti, jei nori pradėti mokslo metus be sutrukimo.

Visų autorių, kas turi parašes ar baigia ką rašyti, Sekcija prašo pasiskubinti pranešti mums apie tai, ar tiesiog atsiųsti mums savo veikalus.

II. **Mokytojų reikalai.** Mokytojų reikalavimų į įvairias vietas ir visai geromis sąlygomis gavome gan daug, o mokytojų pasisiūlymų neturim nė vieno. Todėl Sekcija randa reikalingu da sykį kreiptis į jaunąją mūsų inteligentiją, karštai ragindama ją stoti prie augančiosios kartos mokymo. Gana, kad mūsų liaudis kenčia didžiausią kūno skurdą, tai neduokime nors jos sielai visai nukursti. Visi, kas užsidarė kancelerijose ar šiaip slankstosi, turėtų šiuo sunkiuoju metu išteisti pagalbos ranką vargantiesiems — gal laiku ištartas paguodos žodis nušluostys ne vieną jų ašarą.

Sekcijos Vedėjas:

Kl. Skabeika.

Anketos klausimu.

—o—

Visokiais būdais raginta gražinti Centro Komitetui anketos lapus, išsiųstus Skyriams ir Igaliotiniams jau mėnuo su viršum laiko. Tečiau toli dar ne

visi jas gražino. laikome reikalingu priminti, kad nesiunčiant reikalaujamų žinių galima susilaukti nemalonių vaisių, kuriuos toliau bus vėlu atitaisyti. Dar kartą prašome pasiskubinti išpildyti anketą ir kuoveikiausiai paruošti literatūrinį rajonų aprašymą. Ligi šiol tokių aprašymus atsiuntė (žiūr. „L. B.“ № 56) dar iš Jaltos (Sanatorijos aprašymą su 5 fotogr.), Kostromos (veikimo programa) Tifliso, Čeliabinsko, Šliselburgo, Mogilevo, Staraja-Rusa, Kozlovo, ir Viatkos. Vietų, iš kur auketos išsiųstos be literatūrinio aprašymo, prašome juos paruošti, nelaukiant atskirų raginimų, nes ir taip be galo gaišties daroma. Gražinant anketas reikia siųsti visas atgal, o ne kurią vieną. Gi išsiuntinėta šios anketos: sekretarijato, buhalterijos № 2901, kultūros ir švietimo sekcijos, agronomijos skyriaus № 182 ir techniku biuro.

Anketos tvarkytojas: A. Naujokaitis.

Rusų juodašimčių žygis prieš Anglus.

Rusų savaitinis laikraštis „Russkij Graždanin“ neseniai viename savo numeryje išspauzdino nepalankų Anglams straipsnį.

Pasaka to straipsnio, Anglai nori ir tik sukulsia Vokiją ir sukulė suimsia vainikuotąjį Vokijos imperijos galvą ir įduosią jam kaltinimo aktą, kad nužudęs anglę Kavelytę ir kapitoną Frajetą. Vokijos imperatoriaus teismas bus toks iškilingas, kad turėsias apteminti visus kitus teismus, net karalienės Stiuartų Marijos teismą. Pasaulio anarchistai, apsitaikę kaip teisėjai, su savo atamonu Askvitu nuteisia Vilgelmą II kaklo bausme: nes kas nežinąs šviešųjų jūrininkų kerštingumo. Vokija ginstanti savo viešpatį lig paskutinio kario, o anglai, atstūmę vokiečius per dvejus metus tik kelis šimtus metrų atgal, nepasiekia Potsdamo rūmų ir imperatoriaus. Plėšrusis Askvitas, būdamas bejėgis namie, betgi galingas esąs Rusuose. Jis liepiąs rusų kariuomenei ne sitaikinti su vokiečiais, o muštis su narsiais priešininkais lig sumušia juos. Savo iškilmės dieną Rusai užsimausią teismo tardytojo grandinį ir tęsia vainikuotus Vokijos karalaučius Londonan tamsiajai miniai pasidžiaugti...

Anglus šitas „R. Graždanino“ straipsnis, žinoma, įžeidė. Ir rugpj. 10 d. Bulacelis, to laikraščio redaktorius, atsiprašė Petrapilio anglų pasiuntinį, teisingdamasis, kad prieš jo norą įsiskverbė straipsnin tokių žeidžiamų pasakymų. Bulacelis pasakė, jog kas parašyta straipsnyje apie anglų kariuomenę Prancūzuose netiesia esanti: anglų kariuomenė daug ir daug jau padariusi karui laimėti. Anglų pasiuntinis atsileido ir dovanojo Bulaceliui.

Pasiuntinis tarp kita ko pasakė Bulaceliui, jog anglų mažutė kariuomenė padėjusi išgelbėti Prancūzų sostamiestį nuo vokiečių užplūdimu, o Anglų iždas kiek jau padėjęs Rusams pinigais. Dabar negalima esą pasakyti, kiek Rusams esą duota milijonų svarų sterlingų, bet rusų visuomenė, sužinojusi tai, pripažinsianti anglus ištikimais ir duosniais sąjungininkais.

A. T. A.
EDVARDAS ČEPULIS.

Jalta, Lietuvių sanatorija. Ir vėl mums liudna ir vėl laidotuvės: rugpjūčio 8 d. 5 val. rytą negailestinga džiova atskirė iš mūsų tarpo jaunikaitei Edvardą Čepulį, realinės mokyklos V klasės mokinį, vos einantį 17 metus. Velionis Naujasodžio kaimo, Krosnos valsčiaus, Seinu apskr., Suvalkų gub. Karo audros vejamas 1914 metais turėjo apleisti savo tėvynę ir nešdintis į Rusijos gilumą. Buvo apsisitęs Voroneže, čia vaikščiojo į mokyklą, mažą kreipdamas atidės į savo menką sveikatą. Bet ga-

ly-gale, pradėjęs labiau kosėti, kreipėsi į vietos gydytojus.

Gydytojų patartas šių metų vasario 11 d. atvažiuoti į Jaltą gydytis. Čia pasirgęs kelius mėnesius, pabaigę trumpas savo gyvenimo dienas, palikdamas savo seselę ir sanatorijos gyventojus dideliame nuliūdime. Buvo geros širdies ir doras vaikinys. Lai būnie Tau lengva svetima žemelė.

Kapsas.

Korespondencijos.

ROSLAVLĖ, Smolensko gub.

Lietuvių pabėgėlių suregistruotų Roslavlėje ir jos apygardoje yra daugiau ne šėsi šimtai. Jų reikalais rūpinasi igaliojinis A. Čarneckis. Jau praėjusių metų lapkričio mėnesyje čionais atidaryta lietuvių pabėgėlių vaikams dviklasė mokykla, kurią lanko 50 vaikų: berniukų ir mergaičių. Prie mokyklos įsteigta prieglauda, kur gyvena vaikai, neturintieji tėvų, ir tie, kurių tėvai toli gyvena nuo mokyklos. Kaip dvasios, taip ir materijaliniai vaikų reikalai yra gerai aprūpinami. Liuosu nuo mokslo laiku vaikai pina šiaudines skrybėles, o mergaitės mokosi visokių mezgimų ir siuvinėjimų. Šiuo kartu igaliojinio sumanymu steigama čia lietuviams vėpimo ir audimo dirbtuvė prieglaudoje gyvenantiems ir neturtingiems lietuvių vaikams apdaryti. Medžiagos tam sumanymui (linų ir vilnų) bus užtenkamai pas vietos gyventojus. Darbininkų taip pat yra nemaža: yra daug lietuvių moterų, galinčių verpti, ir lietuvaiečių, galinčių gerai austi. Puikus tai sumanymas ir geistina, kad jis įvyktų. Materijalinis čionykščių lietuvių padėjimas ne visų vienodas: tie, kurie gali dirbti, užsidirba per dieną po kelis rublius ne tiktai pas vietinius gyventojus, bet ir iš savo amato: dirbdami klumpes (kurpes), kurios patinka vietiniams gyventojams, ir jie užsisako jų pas lietuvių. Sunkesnis padėjimas negalintiems darbo dirbti: nors jie ir gauna pinigais pašalpos iš vietinio igaliojinio augščiausią norma, kokia galima tiktai duoti, bet vis tik sunku išsimaitinti del brangumo produktų. Kaip kurių produktų, kaip cukraus, kelias dienas negalima buvo gauti ir už pinigų, bet dabar jau gauna kaip vietiniai gyventojai, taip ir kiekvienas pabėgėlis po 1½ svaro per mėnesį vienam žmogui.

Pabėgėlis.

REVELIS.

Liepos 17 d. turėjome lietuvių gegužines. Kitur gegužinės ne naujiena, pas mus, vienok, jos buvo pirmą kartą. Žmonių susirinko daug iš įvairiausių kraštų: o kaip linksma, gera ir sava buvo! Galima tad įsivaizdinti gegužinių malonumas; kuriose dalyvauja jaunimas vienos parapijos — visi pažįstami, savi. Gegužinių programa buvo įvairi: šalia muzikos, šokių, paprastų ir tautinių, įvairiausių žaidimų išgirdome ir įvairių geriausių mūsų rašytojų, kaip Maironies, Putino ect., eilių, deklamacijų. Vieni deklamuotojai piešė mums liudną Lietuvos padėjimą, gi kiti, kad nesulūgtų mūsų apas, stiprino sielą, žadėdami laimingesnio rytojaus, jei mokėsime ir norėsime apsišarvuoti dora, tikiyba ir mokslu. Gegužinių taisytojai neužmiršo ir dainų. Štai estradoje pasirodo pulkelis jaunimo ir iš jų karštų krūtininių pasipila skambus ir jausmingas Lietuvos dainelių balsas: suvirpino jos ir visai šaltas širdis, nes ne vieno veide mačiau džiaugsmo, o gal ir liudėsio ašara, ir pasklido po svetimą mišką toli toli, tarsi norėdamas pasiekti žiauriųjų karo vadovų širdis, suminkštinti jas ir priversti liauties liejus žmonių kraują ir varginus mūsų tėvynę ir visą pasaulį. Smagu ir gera buvo. Viena tikta trūko, kad turėčiau tikrą Lietuvos iliuziją — būtent rūteles. Bet reikėjo tiktai apsidairyti — ir ji atsirado. Lietuvos žiedas — skaisti mergelė — ir svetimoj šalyje begyvenda-

ma, negali apsieiti be savo skaistybės simbolio — rūtos. Ji ją perkėlė ir į svetimąjį dirvą. Ta rūtos šakelė — uždėjo visas spragas. Ir linksma, laiminga, sustiprinta dvasia, kaip ir visi, grįžau namo į surukusį svetimą miestą, kuris taip malonią Lietuvos iliuziją vėl išskleidė, atidarydamas liudną tikrybę.

M. Vanagienė.

Žinios.

PETRAPILIS.

Lietuvių D-jos Centro Komiteto cirkuleras.

Centro Komitetas išleido savo skyriams bei igaliojiniams tokį įsakymą.

I. Kadangi tam tikroji prie vidaus reikalų ministerijos Taryba savo rugpjūčio 12 d. 1916 m. posėdyje nutarė davinėti „pajokus“ 55% bendro pabėgėlių skaičiaus tose vietose, kur yra Lietuvių draugijos skyriai arba igaliojiniai, Centro Komitetas kreipiasi į visus savo skyrius bei igaliojinius, prašydamas greičiausiu laiku galutinai išaiškinti klausimą apie bendrą pabėgėlių skaičių jų veikimo rajonuose, ir kaip galima greičiaus suteikti tas žinias Centro Komitetui. Tuo turi pasirūpinti ypač tie skyriai ir igaliojiniai, kurie iki šiam laikui nepristatė savo sąmatose žinių apie bendrą lietuvių pabėgėlių skaičių, nes Centro Komitetui net ir dabar tenka remtis tais skaitmenimis ginant tam tikroje Taryboje sąmatas liepos, rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiams.

Be to, šitos žinios turi būti pristatytos ir išrodytos Gubernijos Tarybose, kurių nuomonė turės nusveriamą reikšmę tam tikrajam Tarybai.

II. Nuo spalio 1 dienos „pajokai“ bus duodami tiktai 50% viso pabėgėlių skaičiaus, todėl reikia taikinti ir šitą normą, pristatant sąmatas Gubernijų Taryboms, bet kas kartą nurodant, kokie padaryti sumažinimai, palyginant su buvusiomis sąmatomis.

III. Be to, reikia dar nurodyti, kiek pabėgėlių, priimtų į laukų darbus, naudojami „pajokais“. Reikalingasias tam tikslui sumas reikia išgauti iš Gubernijų Tarybos (priimtieji į laukų darbus galės naudotis „pajokais“ tiktai iki spalio 1 dienos).

Bulotos byla senate. Viename iš pirmųjų rudens senato posėdžių bus svarstoma A. Bulotos byla ir rišamas principijalinis klausimas, ar galima uždėti pabaudą Dūmos atstovams. Petrapilio miesto viršininko generolo Dračevskio sausio 1 d. 1911 m. Bulota buvo pabaustas 200 rublių už tai, kad, nepranešęs namų administracijai, laikęs pas save 2 pari 2 Odesos studentu, paskiaus suimtu policijos. Bulotai pabaudos neužmokėjus, jis liko nuteistas 6 savaitėms aresto. Tuomet Bulota padavė skundą senatui.

Tam tikroji prie ministerijos Taryba Petrapiliui iškraustyti nutarė evakuoti iš sostinės visą eilę prekybos bei pramonės įstaigų, sumažinti skaičių teatrų, kinematografų ir apskritai pasilinksminimo vietų.

Mokslo metas visose augstosiose ir vidurinėse Petrapilio mokyklose prasi-dės tiktai rugsėjo 15 d.

IVAIRIOS.

Kaluga. Gubernatorius atšaukė savo liepos 19 d. duotąjį paliepimą varu versti pabėgėlius ir kitus sodiečius dirbti laukų darbus. Naujasai įsakymas išlipytas mieste rugpjūčio 10 d.

Viatka. Čia Centro išsiųstas tyrinėtojas J. Sitavičius, apvažiavęs visą guberniją, rado gana daug lietuvių pabėgėlių, išblaškytų po kaimus po 1—2 šeimyni. Dabar beveik visi renkasi Viatkon — vietose lieka tiktai tie, kurie gavo nuolatinio darbo ir kurie yra iškelti iš Lietuvos su įstaigomis.

Černigovo gubernijos šiaurės pusėje yra gana daug pabėgėlių iš Gardino bei Vilniaus gubernijų. Jokios lietuvių organizacijos iki šiam laikui čia nebuvo ir lietuvių šelpė lenkų draugijos. Pabėgėlių gyvenimas čia, nežiūrint į šelpimą, sunkus. Blogiausia toms šeimynoms, kuriose yra daug vaikų. Del butų brangumo, gyvena baisiose lindy-nėse, iš ko kyla ligų. Vaikai miršta nuo džiuvos bei visokių vidurių ligų. Pabėgėlių vaikai pavargę, išblyškę, sušurpę... Černigovo gub. igaliojinis Zitkevičius jau maždaug suorganizavo lietuvių Bachmače ir gretimose stotyse.

Kolpina (Petrap. gub.) ir apylinkėse gyvena kaip rodo registracijos sąrašai, 365 lietuviai pabėgėliai. Be to, jau seniau čia apsigyvenusiųjų lietuvių yra apie 200.

Visų tų mūsų tautiečių dvasios reikalai visai neaprupinti — stinga lietuvių kunigo, stinga lietuvių mokyklos. Tuo tarpu jau vien pabėgėlių vaikų nuo 7—13 metų amžiaus yra apie 80.

Rževas. Neseniai čia atvažiavęs igaliojinis kun. Luckus rado centro čia įsteigtąjį skyrių liudname padėjime. Valdžiai iš lietuvių atėmus „pajokų“ dalinimą, dabar esą visai sunku jų gauti. Algos kunigui netvirtina, organizacijos išlaidoms teturi mėnesiui 50 r. Įsteigtoji čia siuvykla jau likviduojama, nes niekur negalima buvę gaut siuvėjos. Valdžybos išsiųstas Contran prašymas panaikinti skyrių, o visą darbą pavesti igaliojiniui.

Dvinsko apskrityje yra daug pabėgėlių. Jų padėjimas neblogas. Kurie negali užsidirbti, gauna pašalpos iš latvių skyrių. Nors ir atsitinka tokių latvių patrijotų, kurie lietuvių visai nepriima, bet tai atsitinka tik labai retai.

Augštasai tautų institutas. Odesoje sumanyta įkurti augštasai tautų institutas, kurio įstatai švietimo ministerio Ignatjevo jau patvirtinti. Kursas bus 4 metų. Be teorijos žinių, studentai bus dar siunčiami į užsienius praktikos darbams atlikti. Priims baigusius vidurines mokyklas; ims lygiai visus, neskirdami mokinių tautybės.

Kievas. Visos evakuotosios Kievo mokyklos gavo leidimą grįžti atgal.

Maskva. Maskvos apylinkės kariuomenės viršininkas išleido įsakymą, kuriuo ginama rašyti laiškuose, siunčiamuose į užsienius, apie kariuomenės šaukimus, sužeistųjų atvežimus, laukų derlių ir gyventojų ūpą. Neišpildžiusieji šio įsakymo baudžiami 3 mėnesiais kalėjimo arba 3000 r. pabaudos.

Maskvos gubernatorius pranešė gubernijos žemėtybes valdybai, kad paskirtoji pabėgėlių šelpimui balandžio, gegužės ir birželio mėn. suma 840,570 r. sumažinta iki 605,743 r. Tas skirtumas gubernatoriaus nuomone, atsiradęs delto, kad žemėtybė dalijusi per daug „pajokų“ ir butams pašalpų.

SVETUR.

Berlyno vyriausiasis kariuomenės teismas nuteisė Vokijos social-demokratų vadą Libknechtą 4 metams sunkiųjų darbų kalėjimo, išmesti iš armijos ir atimti visas teises 6-ms metams.

KARAS.

Rumunai paskelbė Austrams karą. Vokia paskelbė karą Rumunams.

Italai paskelbė karą Vokijai.

Rusų šone. Visu rusų šonu smarkių mušių nėra. Ir viena ir kita pusė daro žvalgybas, kaip kuomet esti ir susirėmimų. Nedidelį rusų būreliai besizval-

gydami kartais toli nueina priešininko pusėn ir susikerta dėl kokio nors plotelio žamės ar apkasų dalies. Šiomis dienomis apie Rygą latvių būriai 18 varstų į pietų rytus nuo Kemerno prisiartinę prie vokiečių vielų tvorų ir jas sudraskė. Ties Stochodu abiejų pusių smarkus artilerijos šaudymas. Ties Stobikovo miesteliu rusų žvalgai apėjo austrų sargybos sieną ir daugumą jos kareivių paėmė nelaisvėn. Prie Šaros upės į pietus nuo Baranavičių-Lunineco geležinkelio du vokiečių batalijonų puolė rusus, bet buvo atmušti. Dniestro apylinkėse į šiaurę nuo Marijampolės rusai per mūsų paėmė krūmus ties Dalenevo kaimu, paėmė belaisvių 1 aficerį, 37 kareivius ir du kulkosvaidžius. Karpatuose rusai tebežygiuoja priekin. Rusai paėmė keletą svarbesnių sustiprintų punktų. Paėmė belaisvių 3 aficerius, 146 kareivius ir 4 kulkosvaidžius.

Kaukazo šone. Rusai, sumušę turkus Mušo apylinkėje, spaudžia juos sumušdami tai vienoje, tai kitoje vietoje. Rusai, priėję lig Kurtik-Dago nugarakalnio, gresia pavojum vienam turkų sparnui, vadinamajai Bitliso grupei. Į šiaurę nuo Bitliso rusai anėpuoliu sumušė turkus, atstūmė juos ir paėmė belaisvių 11 aficerių ir 200 askerių, 3 kulkosvaidžius. Kelio į Mosulą rusai tebepersekioja sumuštą turkų diviziją. Kelio į Dijarbekirą smarkus mūsų. Rusų kolonos priėjo lig Maolo-Darsi upės, kuri insilieja Eufroto upėn.

Rusų kariuomenė atvažiuo Salonikuosna ir susivienijo su anglų, prancūzų, serbų ir italų kariuomenėmis. Visos tos kariuomenės vadas — prancūzų generalas Sarailis.

Prancūzų šone. Visur smarkus mūsų. Vokiečiai kai kur net po kelis sykius puola prancūzus, bet nevyksta jiems paimti nei dalelės apkasų. Per didelį puolimą ir paklojus daug kariuomenės vokiečiams kartais pasiseka įsilaužti prancūzų apkasuosna, bet neilgai jiems tenka juose būti: prancūzai anėpuoliu išmuša. Prancūzai tai šian, tai ten vis pasislenka priekin. Morepo kaimą prancūzai paėmė visą ir kokių dviejų varstų plotu paėję 200 metrų priekin. Vokiečiai dar kaip kuomet puola Tijomono stiprumas, bet veltui, prancūzai lengvai atmuša. Per šias dienas prancūzai paėmė 1168 belaisvių.

Anglai Morepo apylinkėse susivienijo su prancūzų kariuomene. Prie Delvilio miško smarkus mūsų. Anglai keletą šimtų metrų paėję priekin. Anglų kariuomenė naktimis kaip kuomet puola vokiečius ir padaro didelių jiems smūgių. Į vakarus nuo Giljemono vokiečiai, prisidengę armotų šaudymu, smarkiai puolė anglus, bet nieko negavę pasitraukė, palikę daug užmuštų. Čia vokiečiai, kaip ir prancūzus, vietomis net po kelis sykius puola, bet vokiečių puolimas visuomet sutrupa. Anglai paėmė 492 belaisvių.

Belgų šone. Po smarkaus šaudymo bombasvaidžiais vokiečiai smarkiai puolė belgus, bet šie kulkosvaidžiais vokiečių puolimą atmušė.

Italų šone. Ties Foserniko lyguma italai paėmė „2354“ augstumą į pietus nuo Čima Čečio. Anėpuoliu austrams buvo pasisekė vėl atsiūmti šią augstumą, bet galų gale ji teko italams. Prie Čijo lygumos italai paėmė kelias austrų sustiprintas pozicijas. Travinjolo lygumoje italai, spausdami austrus, eina priekin. Tofano trečiojo pakalnėse italai irgi paėmė apkasų ir daug belaisvių. Austrai puolė italus, bet italai visus puolusius sumušė. Kitose vietose smarkus artilerijos šaudymas.

Italų lakūnai dažnai skraido austrų pusėje ir mėtė bombų. Šiomis dienomis buvo keletas italų ir austrų lakūnų susirėmimų. Italų lakūnai numušė kelis austrų aeroplanus. Italų nesugrįžo tik vienas aeroplanas.

Balkanuose. Graikų kariuomenė keliose vietose susikerto su bulgarais. Ties Starčo tvirtuma graikų kariuomenė susitiko bulgarus smarkiai ugnimi. Demir-Hisane graikų 18-tas pulkas ir 6-toji

pėstininkų divizija, pulkininko Chizastulio vedama, smarkiai susikerto su bulgarais. Priešinosi bulgarams ir ramieji graikų gyventojai. Kairiajame Srtumicos krante anglų armotos trupina bulgarų apkasus. Į šiaurės rytus nuo Kukuruzo bulgarai šešis kartus puolė anglus, bet buvo atmušti, bulgarai paliko labai daug užmuštų. Ostravo apylinkėse bulgarai smarkiai puolė serbus, bet serbai atmušė. Vienoje tik tranšejoje rado 200 bulgarų lavonų. Serbai vakarus nuo Ostravo paėję priekin. Serbų kairysis sparnas atmušė kelis bulgarų puolimus ir paėmė 200 belaisvių. Beveik visu frontu bulgarai įnirtusiai puola sąjungininkus po kelis sykius, bet niekur jiems nepasisėka, tik didelių nuostolių gauna.

Paskutinės žinios.

Rusų šone. Ties Stochoda vokiečiai išleidę 2000 dujinių bombų, puolė rusus, bet buvo atmušti.

Kaukazo šone. Rusų kariuomenė išmūšė turkus iš susistiprinimų ir paėję iki Ognoto. Mušo apylinkėje rusai sumušdami turkus eina priekin. Vienoje tik vietoje rado 400 lavonų. Paėmė 483 belaisvių.

Anglų šone. Anglai žymiai paėję priekin į rytus nuo Belvilio.

Rumunų karalius Ferdinandas paskelbė visuotiną mobilizaciją.

Redaktorius L. Noreika.

Leidėjas Martynas Včas.

JONAS PAKŠTAS iš Užpalių, Ukmergės apskr., ieškau brolio Jurgio ir uošvės Izabelės Brazaitienės, giminių ir pažįstamų. Atsilipti: gor. Вышний Волочек, Тверской губ., имение Павловское, ветеринарный лазаретъ. 1790—1

ANTANAS NIAURA iš Kamajų miestelio, Kauno gub., ieškau giminių ir pažįstamų: atsilipti: Тула, Киевская застава II проездъ № 66. 1803—3

ALEKSANDRA KAČINSKAS iš Kružių par., tarnavęs Varniuose, Kaltinėnuose, Kražiuose ir Raseiniuose ir

NAPALEONAS PAŠKOČYMAS, gyvenęs Šilėlėje ir Upioje ir

KUNEGUNDA PORVANECKIENĖ (Abromavičiūtė) iš Taručių dv., Šiaulių pav., visi Kauno gub., ieškomos giminių ir pažįstamų. Енакиев, Екатеринбург. Контора кирпичного завода. Р. Б. М. О-ва, А. Качинскому. 1779—1

MATEUŠAS BUTKIS Kauno gub., Ukmergės apskr., Južintų par., Pasaunės vienkiumio, ieškau seserų Teofilės ir Onos Butkių bei giminių ir pažįstamų. Дѣйств. армія, 123-я полевая почта. Контора, 11-я Воздухоплавательная рота, М. Буткису, 1774-a—1

ANTANAS ir STASYS KANIŠAUSKAI iš Japuškių, Kauno gub., ieško tėvų: Juozo ir Apolonijos taip pat Onos Zaromskienės ir pažįstamų. Екатеринбург 2-ый Монастырский пер. № 8. 1804—1

JONAS JASIUKAS ieško žmonos Marijonos ir sūnelio 7 metų. Treti metai kaip nesuranda. Atsilipti. Екатеринбург, Литовский Комитетъ Іоанну Ясюкасу. 1805—1

Katrina Nadvoraitė,
(Amerikoje) 3259 S. Halsted Str.,
Chicago, Ill. U. S. A.

ieškau savo motinos Onos Nadvoraitės 60 m., sesers Agotos, švogerio Adomo Kulikausko iš Kauno gub., Panevėžio apskr., Naumiesčio m. ir Elžbietos Vaičiūtenės ir Navaršonių kaimo. 1684—1

BARBORA JANAUSKAITĖ iš Plungės m., Telšių apskr., Kauno gub., ieškau tetos Butkevičienės ir brolio Petro. Тула, Мотаякинская ул., Литовский Комитетъ, 1668—4

ALFONSAS REGELSKIS Kauno gub., Raseinių apskr., Kelmės val., Kražių par., Trakšių k., prašo giminių ir pažįstamų atsilipti: Дѣйств. армія, 117 Дополн. вольнонаемный обозн. баталіонъ, 582 транспортъ, 1 взв. 11 отд. 943—к.

Natalija Čeičienė, iš Rygos, ieškau giminių ir pažįstamų. Atsilipti: Тула, Калужская ул. 64. 1572—1

JUOZAS CIEDRAITIS iš Varnupių sod., Kalvarijos apskr., Suv. gub., ieško giminių ir pažįstamų: taip pat prašo Amerikiečių atsilipti. Гор. Минскъ, Коломенская ул. Литовский Комитетъ. № 30/32. 1823—2

JUOZAS DANIELIUS iš Mintaujos ieško seserų: Onos, Marijonos ir Uršulės, giminių ir pažįstamų. 1824—2

MARIJONA SADAUSKIENĖ iš Mintaujos ieško motinos Anelės Sadauskienės, švogerio Stasio Sudio, sesers Zosės, giminių ir pažįstamų. Abiejų adresas: Харьковъ, Ярославская ул. 18. Литовский Комитетъ. 1825—3

Kareivis MOTIEJUS DANIONAS iš Mariniškio sod., Taujėnų valsč., Kauno gub., ieško giminių ir pažįstamų. Atsilipti: 11-я Воздухоплавательная рота. М. Донюнасу. 1816—6

URŠULĖ KRAKAITIENĖ Alvitto par., Vilkauskio apskr., Suvalkų gub., ieškau savo vyro Kazimiero Krakaičio. Гор. Оренбургъ, Р.-К. костель кс. Туронку, пер. У. Кракайтисъ. 1817—4

Kunigas TIRONKA, Liesikų kamendorius, apsigyveno Orenburge. Ten pat gyvena Petras Grigas. Adresas: Гор. Оренбургъ, Р.-К. костель. 1818—3

MARIJONA DAPKIENĖ iš Betygalos, Kauno gub., ieško dukrelės 10 metų Marijonos ir sesers Augustinos Tampiūnaitės. Гор. Оренбургъ, Р.-К. костель 5, баракъ. 1819—2

KAZIMIERAS MACKEVIČIUS iš Kauno (savininkas paminklų dirbtuvės), ieško tėvų, giminių ir pažįstamų ir

TEKLĖ ROČKYTĖ iš Kauno gub., Ariogalės valsč., ieško tėvų ir giminių. Adresas abiejų: Н.-Новгородъ, Малая Ямская ул. 11. 1840—1

RAPŠEVIČIENĖ PAULINA iš Mintaujos, ieškau tėvų Silvestro ir Katrės. Саратовъ, Дегтярная площадь, мѣсто Бѣлотѣлова, 2-ой переулокъ № 46. 1841—1

Kareivis MOTIEJUS ŠUKYS iš Karšėnaukos sod., Panevėžio par., ieško tėvų Jono ir Elžbietos Šukių ir pažįstamų. Саратовъ, 98 Эвакуаціонный Госпиталь. 1842—2

SIMAS MAŽEVIČIUS iš Žvirgždėnų, Daugų par., Vilniaus gub., ieško giminių ir pažįstamų kaimynų. Саратовъ, Александровская 4/88. Литовский Комитетъ. 1843—1

PETRONĖLĖ ŠIVOKIENĖ iš Balbieriškio, ieškau motinos Justinos, Antano ir Stasio Diskievičių ir Marijonos Simonaitienės. Саратовъ, Литовский Комитетъ. 1853—1

KAZIMIERA BAKŠYTĖ iš Kauno gub., Panevėžio apskr., Pabiržių valsč., Medėikių sod., ieškau tėvelių, giminių ir pažįstamų. Москва, Покровка, 17—11. 1854—1

JULIJONA STASYTĖ iš Kauno gub., Zarasų apskr., Pandėlio val., Didžiūnų dvaro, ieško sesers Anelės Krisiukienės ir brolio Jono gyvenančio Rygoje. Бутырская застава, Церковный переулокъ 22—4. 1855—2

GENAVAITĖ MAČIULSKAITĖ iš Plungės m., Kauno gub., gyvenusi Liepojoje, ieško motinos Petronėlės, brolių bei pažįstamų. Москва, Марьяна роша. 6 проездъ 36. 1856—1

MYKOLAS POŽNAUSKIS kareivis iš Panevėžio apskr., ieško žmonos Onos Požnauskienės ir jos tėvo Juozo Skardžiaus. Москва, Каланчевская 25/27,—5. 1857—1

PRANAS GUDAITIS Kauno gub., Šiaulių m., ieško sūnaus Mykolo. Ст. Щелково, Ярославской ж. д., дер. Гребнева, бѣженцу Францу Гудовичу. 1658—1

POVILAS PRANAISIS iš Suvalkų gub., Naumiesčio apskr., Griškabūdžio valsč., Kulšikų sod., ieško pusbrolio Pijaus Pranaičio, giminių ir pažįstamų. Москва, Тверская, М. Палашевский пер. 7. Литовский Комитетъ. 1859—1

JONAS BERNUTAITIS Suv. gub., Marijampolės apskr., Kazliškio kaimo, ieško tėvų ir giminių. Петроградъ, За Нарв. заст., Огородный пер. 27, кв. 4. 1860—1

ONA JASUKAITĖ noriu gauti namų vedėjos vietą lietuvių arba lenkų šeimynoje. Петроградъ, Забалканский пр. 6—21. 1862—1

ANTANAS BAKAITIS Suvalkų gub., Naumiesčio apskr., Kirmuškių kaimo, Bublelių valsč., Sintautų par., ieškau giminių ir pažįstamų. Семіоновская 11—12. 1792—1

Kunigų domeil!!!

Turiu visokių škaplierių ir rožančių. Parduoju ir didelėmis partijomis. Perkupčiams didelė nuolaida.

Гор. ТВЕРЬ. Красная Слободка 4-я ул. д. № 40,
Б. Максвитисъ.

Reikalinga tarnaitė

namų apyvokai (ruošai). Kreiptis Фонтанка, 103, кв. 64.

Petras Paškauskas, iš Utenos, ieškau svainio Anupro Zibro, taip pat iš to miesto Anelės Nevadnačaitės ir pažįstamų.

Antrašas:
Москва, Марьяна роша, Шереметьевская ул. д. 67, кв. 4. 1821—1

ONA AIMUTIENĖ iš Baručiškos sod., Kauno gub., ieško dukters Antaninos 14 m. Adresas: Тула, Миліонная ул. д. Афанасьева. 1833—4

ELENA LUCKYTĖ ieško motinos ir brolio Veiverių, Suv. gub., Pranės Baltrušaitienės iš Gėdelių, Suv. gub. ir Juozo Matulionio iš Panemės. Atsilipti: Тула, Миліонная ул. дома Данилова 58, Пріють 1. 1827—1

JUOZAS ŽVIRBLIS iš Kauno gub., Zarasų apskr., Skapiškio miest., ieško giminių ir pažįstamų ir JULIJONAS MILEVSKIS (o gal Miliuskas?) iš Kauno gub., Dusėtų parapijos (paskutiniu laiku gyveno Rygoje) ieško giminių ir pažįstamų. Atsilipti: гор. Ревель, станція Сурьпъ, Маякъ 15 участка. 1829—1

BENEDIKTO SKIPIČIO vaikeliai, prašo tėvelių atvažiuoti Maskvon, ar parašyti laiškus Москва, За Крестовской заставой Ново-Александровская ул. 49, — 4. Р. Скипитисъ. 1821—3

Jurgis Tamošiūnas Daugailių par., Žadvainių viens., Kauno gub., Zarasų apskr., ieškau savo brolio **Alpono Tamošiūno** gyvenančio Amerikos Argentinoje. Amerikos laikraščius prašau atsispausdinti. Петроградъ, Захарьевская ул. 23, кв. 22. —0—

JUOZAS RAČIUS, Užkalnių kaimo, Moskavos valsč., Suv. gub., ieško tėvelių. Atsilipti: 50 м. меноро рад. 9 арисон Па. Америка. 1806—1

USCYLA KAZYS iš Liudvikavo dvaro darbininkas, Balbieriškio par., ieškau savo žmonos Marijonos su šešta vaikų. Одесса, Балковская ул. № 10—85. 1781—1

JONAS VAIČIULIONIS iš Biržų, Kauno gub., ieško žmonos Valerijos ir trejeto vaikelių. Мѣстечко Крейцбургъ, Литовский Комитетъ. 1810—3

Kareiviai: Antanas ir Mikas KOSELEI ieško giminių ir pažįstamų iš Alionių kaimo, Ukmergės apskr., Kauno gub. Полоцкъ, Финский полевой лазаретъ. 1811—3

LEONAS PETRAUSKIS Vaišgalių sod., Tytuvėnų par., Kauno gub., ieško motinos Veronikos brolių, seselių. Adresas: г. Кострома, Русина № 34. Литовский Комитетъ. 1812—2

Kareivis JUOZAS RANIONIS ieško tėvelių brolių, giminių ir daugiečių. Adresas: г. Ярославль, Сред.-Крестовская ул. № 58 Ранонисъ. 1813—2

Kareiviai: V. VENCKUS, K. RUŽIS, A. ŽIVIAUSKIS ir S. SIMANAUŠKAS esame: Дѣйствующая армія, 2-ой батареи, 28 Арт. Бригады Станиславу Ивановичу Симановскому 2-му. 1814—3

ELZBIETA MERKELIENĖ ieško motinos Motos Bulskienės, brolių Izidoriaus ir Antano, seserų: Gedeminskienės Onos ir Bulskaitės Karolinos iš Ruvelių dvaro, Šiaulių apskr. 1815—1

ADOMAS BALČAUSKAS ieškau tėvelių, brolių ir pažįstamų iš Kauno gub., Panevėžio apskr., Gėlažių parapijos, Gutgalių sod. Atsilipti: 1816—1

BRONISLOVAS PIČELIAUSKAS ieškau tėvelių, brolių, seselių ir pažįstamų. Kauno gub., Zarasų apskr., Pernaravos par. Gėlušvos sod. atsilipti: Abiejų antrašas: Дѣйствующая армія, запаный баталіонъ. Польская стрѣлковая бригада 3 рота, Лит. „В“. 1792—1